

Narodni pesmi o boju pri Sisku.

Ravbar.

To si vóli túrski páša,
Ki se Túrkom prav obnáša,
Kak' bi vójsko vkupaj správil,
Da bi Sisek pod-se zgrábil.

Sem ter tjé po hiši hódi,
Misel se mu v glávi blódi;
Pa jo znájde vólčja gláva,
Méni, ta bo najbolj práva:

Svójo vójno vkupaj zbrati,
Jo pod Sisek célo gnáti.
Pa ni móč čez Kópo priti. —
Prašajo ga: «Kaj bo striti?»

Paša stópa o potóci,
Groměč bóben nósi v róci,
Jézen trdo vá-nj teléba,
Da razléga se do néba.

Ves togóten rohni páša,
Ki se Túrkom prav obnáša:
«Prék si vrvi potegnite,
Kóž po vrhu naložite!»

So mu tako naredíli,
Préko Kópe se spustíli,
Pa pod Sisek se nabráli,
Tam se v rove zakopáli.

Kaj storí pa túrski páša,
Ki se Túrkom prav obnáša?
Na tlá séde, list napiše,
Pošlje poglavarju v hiše:

«Ala! Ala! mój Adáme!
Siški vrli poglaváre!
Al' se hóčeš mi podáti,
Al' mi hóčeš glávo datí?»

Mu odpisal je Adáme,
Siški vrli poglaváre:
«Nóčem z lépo se podáti,
Nóčem tudi gláve dátí;»

«Hóčem rájši se braníti,
Siški poglavár še bíti;
Se mi bódete késali,
Kranjcev niste še poználi!»

Kaj mi jáme zdaj Adáme:
Siški vrli poglaváre?
Piše liste, dá povélje,
Nest' jih réče v tri dežéle.

Štajersko, Koroško, Kránjsko,
V lépo zbórnico ljubljánsko,
Da je prišel túrski blisek,
Da nam hóče vzéti Sisek.

Štájerci so list prebráli,
Grénko, kisko se držáli,
Trésli vsi se, omagváli,
Ker Turčina so se báli.

List bél tud' Koróšci bráli,
Z enim glásom pa vsi djali:
«S Túrkom nóčmo se vojskváti,
Kaše vréle ne piháti!»

«Turk imá velike hláče,
Dolge, dolge pa mustáče,
Bi vratóve náše vglédal,
Kdo vé, kaj bi nam povédal!»

Béli list Ljubljanci bráli,
Med sebjó so takó djáli:
«Iščimo si pomočnika,
Zdaj je sila prevelíka!»

«Turk če vzél nam Sisek bóde,
Nam naróbe vse, vse pójde. —
Mest' Ljubljána bo pokrájna,
Krajnska dežéla turška drájna.»

«Hitro si pomóč iščimo,
Gospod' Ravbarju pišímo.
Vé in zná on vójsko vódit',
Pred vojáki sprédaj hódit'.»

Béli list so napisáli,
Ga na Krumperk mú poslali, —
Tam prébiva jáki Ravbar,
Nepremagan konjski glávar.

Ravbar zjútraj ráno vstájal,
Se po grádu je sprehájal,
Line hódil si odpérat,
Dol' na zláto pólje glédal.

Ozíravši se okóli —
Zdaj zagléda v ravnem pólji
Mlád'ga póba urno tēči,
Béle liste v róci nēsti.

Ravbar se ob dlánu póči,
Hitro mu na próti skóči.
Béle liste brž pregléda,
Paši se na glas posmeja.

Stópi góri v svóje líne
Do gospóje Kataríne:
«Dvé nedélji bódi zdráva,
Da jo s pášom zaigráva.»

Rés da gospe Katarini
Je plahóta v taki síli,
Za gospóda se je bala,
K' mu je sabljo pripasvála.

Glas gospódom hlapce klíče,
Osemnajste svóje Číče:
«Zór je, zdrámši se zdvigajte,
Brze kónjče napájajte.»

«Jih sedlájte, obrzdájte,
Koj na vójsko napravljájte,
Hod'mo v zidano Ljubljáno,
Trdno, v'sóko in prostráno.»

Hlápci kónje zasedáli,
Pa vsi róčno zadérjali —
Préd se kónjica ne vstávi,
Še lé pri zelēni Savi.

Ravbar klicati brodnike
Pod Černučami vozíke:
«Le na nóge, le vstaníte!
Nas prék Save predrožíte!»

So brodniki še vsi spáli,
Zavolj vód se vozit' báli,
Sáve vel'ke, prederóče,
Čez bregóve nastop'jóče.

Pravi Ravbarju Andréje:
«Vóda sega že čez bréje;
Mi ne móremo voziti,
Vi v Ljubljáno pa ne priti.»

Rávbar še zakliče v drugo,
Svetlih zlatov dá obljušo;
Si brodniki pomignili,
Tekó: «Še ga bómo pili.»

Kmal' brodniki zakrmili,
So Bogá lepo prosili,
Da b' jih zdráve še vozili,
Turške jášpre si služili.

Zlate Rávbar jim podáti,
Jaderno pa zaderjáti,
Préko pólja do Ljubljáne,
Trdne v'sóke in prôstráne.

Gospod Rávbar dram'
Ljubljánce:
«Oj Ljubljánci! oj zaspánci!
Brž iz pérnice ustajajte,
Brž na vójsko napravljájte!»

Pa za Rávbarjam hodile,
So Ljubljánke ga prosile,
Srébra, zláta ponujále,
Družeta si odkupvále.

Rávbar: «Gospe! tih' in mámke,
Potrpíte málo sámke!
Zdaj ni čása podkupváti,
Sila se je vojskováti.»

«Méji žuga turški blisek,
Hóče nam požréti Sisek;
Turk će nam vzél Sisek bóde,
Nam naróbe vse vse pójde!

Vam Ljubljana bo pokrájna,
Strán dolénjska turška
drájna. —>
Bóben zdaj mu zaropóče,
Da preslišat' ni mogóče.

Hlápec vidi vse rudéce. —
To strí Krájnce vse goréce. —
Tako v Turka se zagnáli,
Da so vsega posabljáli.

Rávbar si vojakov zbère,
Dol' pod Sisek ž njimi dére.
Toljk' je Turka na teríšču,
Kóljkor mravelj na mravljišču.

Naprej v dér je Rávbar tékel,
Vel'kmu hlápcu: «Stópi —
rékel —
Zlézi na visóko drévec,
Glédaj dôbro na banderce!»

«So banderci vídíť héli,
Trdo mujo bómo iméli;
So banderci pa rudéci,
Nič ne bódimo bojéci!»

«Turka bómo pozobáli,
Kakor da bi črésnje bráli;
Préd mirú ne bómo dáli,
Kakor ga ob tlá ne djáli.» —

(Iz Koritkove zbirke slov. narodnih pesmij: zv. II., str. 53 in sl.)

Narodna pjesma u proslavu pobjede kod Siska.¹⁾

Milo tuže turske bule
Kupe vode gledajući,
Kupe vode gledajući,
Hasan pašu proklinjući:
«Oh, prokleta Kupa voda,
Koja si se izmešala,
Koja si se izmešala
To s junačkom krvjum.»
Odbiraj se Kupa voda
Od junačke crne krvi,
Naj budu ju milo bule
K srcu svomu pritiskale.

Oh prokleti Hasan paša!
Bilo ti se zahotilo
Tvrdá grada, bila Siska,
Tvrdá grada, bila Siska.
Bilo ti se zahotilo
Turovoga lipa polja,
Turovoga lipa polja
I Zagreba lipa mista.
Bilo ti se zahotilo

Prelipoga kaptoloma,
Sveta Kralja zlata križa,
Sveta Kralja zlata križa.
Bilo ti se zahotilo
Zagrebačkih mladih snahah,
Bilo ti se zahotilo
I divojak zagrebačkih,
Bilo ti se zahotilo
Turopoljska bila hliba,
Turopoljska bila hliba,
Kravarskoga dobra vina.
Hliba se je bil založil,
Vode Kupé se je napil,
Kupe vode prez mertuka
I s vnogimi vitezovi,
I s vnogimi vitezovi
I s vnogimi delijami,
I s vnogimi delijami
I s vnogimi janičari.

O Kaurska lipa zemlja,
Kako ti se sad veseliš,

Lipo pojuć stare majke,
Stare majke i vdovice,
Stare majke i vdovice,
Mladi momki i divojke,
Lipe pisme popivajuć,
Hasan pašu proklinjajuć.
Oh prokleta Turska zemlja,
Kako ti se sad žalostiš.
Milo tuže turske majke,
Turske majke i starice,
Turske majke i starice,
Turske bule i divojke,
Tužne pisme popivajuć,
Hasan pašu proklinjajuć.
O prelipa Bosna zemlja
I široka Romanija,
I široka Romanija
I bogata Natolija,
Kaj se toga počrnilo
Iz slavnoga Carigrada,
Kaj se toga opustilo
Od daljnoga Biograda!

¹⁾ V koledarju «Danice» 1883. priobčil Iv. Tkalčić.

